

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка
НН інститут педагогіки і психології

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

РЕКТОР

_____Ю.О. Лянной

«_____» _____20__ р.

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

011 Освітні, педагогічні науки

(Методика виховної роботи)

**Соціально-педагогічне консультування в діяльності
класного керівника**

Розробник:

Чернякова Жанна Юріївна – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри педагогіки.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

Сбруєва А.А. доктор пед. наук, професор _____

1. Мета підвищення кваліфікації

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування професійного орієнтування студентів у галузі соціально-педагогічного консультування; створення умов для засвоєння студентами цілісної системи знань на основі наукового підходу до практики консультування; ознайомлення з основними параметрами процесу соціально-педагогічного консультування в роботі класного керівника: умовами, структурою, динамікою, чинниками, що впливають на характер протікання консультативного процесу, ефектами і результатами; набуття базових умінь і навичок, необхідних класному керівнику в практичній діяльності; формування та розвиток професійно та особистісно важливих якостей майбутніх фахівців.

2. Результати підвищення кваліфікації

	Програмовані результати навчання ОП	Знати / Вміти
ПРЗ 1	Володіти знаннями про законодавчу базу щодо завдань, цілей, принципів, засад функціонування виховання підростаючого покоління в Україні. Називати міжнародні та законодавчі акти України в галузі охорони, захисту дитинства та забезпечення їх повноцінного розвитку	Знає інноваційні зміни в системі дошкільної, загальної середньої, позашкільної, вищої, післядипломної освіти відповідно до Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про охорону дитинства», Концепції «Нова українська школа».
ПРЗ 2	Знати основи нормативно-правових засад, що регламентують діяльність освітніх закладів та інституцій, у яких здійснюється цілеспрямований виховний процес; напрями діяльності вихователя, педагога-організатора, методиста, завуча, директора, їх функціональні обов'язки; права і обов'язки суб'єктів	Знає основи нормативно-правових засад, що регламентують діяльність закладів освіти щодо здійснення цілеспрямованого виховного процесу; напрями діяльності (адміністративна, методична, контролююча, проектна, освітня, виховна, фінансово-господарська тощо) вихователя, педагога-організатора, методиста, класного керівника їх функціональні обов'язки; права і обов'язки суб'єктів освітнього процесу;

	освітнього процесу; принципи адміністрування та управління; умови й передумови функціонування освітнього закладу	принципи адміністрування та управління; умови й передумови функціонування закладу освіти
ПРЗ 3	Володіти знаннями про методи й підходи до аналізу та контролю стану виховної діяльності в освітніх установах, уміти здійснювати координацію діяльності методичних об'єднань класних керівників, вихователів закладів освіти, закладів позашкільної освіти, додаткової освіти та інших організацій і установ, які беруть участь у виховній діяльності	Знає основні завдання, форми, методи, засоби, методичне забезпечення виховного впливу на учнів.
ПРЗ 4	Знати сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми і засоби процесу виховання; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу	Знає основні положення методик переконання, педагогічного та емоційного стимулювання дітей з особливими потребами, особливості їх впровадження; сутності та специфіки організації та проведення соціально-педагогічного консультування в діяльності класного керівника
ПРЗ 9	Знати про сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, методик процесу виховання; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані методики соціально-педагогічного консультування	Знає етапи, техніку основні методи, прийоми і технології соціально-педагогічного консультування в діяльності класного керівника
ПРУ 8	Уміти визначити напрям своєї діяльності, її конкретні цілі й завдання на кожному етапі виховної	Вміє виявляти рівень вихованості учнів, розробляти її показники і критерії оцінки, застосовувати результати діагностики у процесі

	роботи, передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності	планування та проведення виховної роботи; Вміє розробляти плани, конспекти виховних заходів; правильно складати психолого-педагогічні характеристики на учня та групу учнів, визначати рівень розвитку вихованості Вміє складати різні види вимог, перспектив Вміє формувати моральну готовність до професійної діяльності; розробляти плани роботи гуртка, секції
ПРУ 12	Аналізувати стан і фактори впливу на розвиток теорії і практики виховання; диференціювати зміст роботи відповідно до різних об'єкт-суб'єктів виховної роботи та конкретної ситуації	Вміє аналізувати і доводити основні положення Концепції громадянського і національного виховання, основні завдання виховання учнів школи; організовувати, проводити і аналізувати виховні заходи.
ПРУ 14	Проектувати виховну роботу за певним напрямом; розробляти плани виховної роботи	Вміє розробляти масові, групові, індивідуальні заходи; плани, конспекти виховних заходів; етичних бесід, дискусій, оцінки відповідних виховних заходів
ПРУ 15	Визначати пріоритетні проблеми у виховній практиці; застосовувати інновації у практичній роботі; здійснювати виховну роботу з урахуванням змін у нормативно-правових документах	Вміє втілювати основні методи морального переконання, проводити і складати етичну бесіду і різні види дискусії; розрізняти види вимог, перспектив, визначати типові помилки при застосуванні заохочень і покарань; аналізувати основні методи педагогічного стимулювання в загальній школі
ПРУ 16	Використовувати теоретичні знання у вирішенні професійних завдань; орієнтуватись у системі інформації про різні групи населення, які потребують підтримки та	Вміє давати критичний аналіз виховного значення самопідготовки; складати план самопідготовки різних вікових груп; порівнювати динаміку працездатності учнів під час уроків і під час самопідготовки; диференційовано та індивідуально

	<p>допомоги; аналізувати ситуацію вихованця, визначати його потреби та рекомендувати можливі способи перевиховання; розробляти програми перевиховання</p>	<p>працювати з дитиною; практично використовувати методи педагогічного стимулювання в школі</p>
ПРК 1	<p>Самостійно аналізувати наукову літературу з педагогічних проблем; проводити вивчення особистості, виокремлювати та аналізувати вчинки та якості особистості; вдало вирішувати різноманітні конфліктні ситуації як у професійній діяльності, так і в особистому житті; аналізувати та об'єктивно оцінювати власну поведінку й особливості спілкування</p>	<p>Вміє реалізувати принципи взаємодії в команді (комунікації, довіри, відповідальності, емпатії тощо), у педагогічному та учнівському колективі та з представниками інших професійних груп</p> <p>Вміє вдало вирішувати різноманітні конфліктні ситуації як у професійній діяльності, так і в особистому житті; аналізувати та об'єктивно оцінювати власну поведінку й особливості спілкування</p>
ПРА 1.	<p>Готовність до систематичного підвищення своєї професійно-педагогічної майстерності; володіння знаннями про способи професійного самовдосконалення; усвідомлення рівня власної діяльності, своїх здібностей, вміння бачити причини недоліків у своїй роботі; володіння навичками самовдосконалення, вміння використовувати механізм самооцінки власних досягнень у дослідницькій діяльності</p>	<p>Вміє систематично підвищувати власну професійно-педагогічну майстерність; володіє знаннями про способи професійного самовдосконалення; усвідомлює рівень власної діяльності, своїх здібностей, вміння бачити причини недоліків у своїй роботі; володіє навичками самовдосконалення, вміннями використовувати механізм самооцінки власних досягнень у дослідницькій діяльності</p>

3. Програма підвищення кваліфікації

Розділ 1. Теоретичні основи соціально-педагогічного консультування в діяльності класного керівника.

Тема 1. Консультування як форма професійної соціально-педагогічної діяльності. Психологічне консультування як основа соціально-педагогічного консультування.

Тема 2. Структура та етапи соціально-педагогічного консультування. Особливості проведення консультативної бесіди. Професійні навички та етика консультанта – класного керівника.

Розділ 2. Практичні аспекти соціально-педагогічного консультування в діяльності класного керівника.

Тема 1. Соціально-педагогічне консультування сім'ї в роботі класного керівника.

Тема 2. Консультування класного керівника у соціально-педагогічній роботі з дітьми та підлітками.

Тема 3. Соціально-педагогічне консультування людей з особливими потребами. Особливості консультування переміщених осіб.

Тема 4. Практична організація соціально-педагогічної консультативної роботи в діяльності класного керівника.

Примітка: кожен розділ планується в обсязі 1 кредита (10 годин аудиторних і 20 годин самостійна робота).

4. Рекомендовані джерела інформації

1. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
2. Шевців З. М. Основи соціально-педагогічної діяльності. К. : Центр учбов. літ-ри, 2012. 248 с.
3. Методи та технології роботи соціального педагога /автори-укладачі: С.П.Архипова, Г.Я.Майборода, О.В.Тютюнник. Черкаси , 2008. 456с.
4. Соціальна діагностика : курс лекцій / І. І.Парфанович. Тернопіль, ТДПУ, 2009. 182 с.
5. Завацька Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога. Навчальний посібник для ВНЗ. К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. 240 с.
6. Соціальна педагогіка: теорія і технології: / за ред. І.Д. Зверєвої. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 316 с.
7. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за ред. І.Д. Зверєвої. Київ, Симферополь : Універсум, 2012. 563 с.
8. Соціальна робота: технологічний аспект: навч. посібник / за ред. проф. А.Й. Капської. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 352 с.
9. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: науково-навчально-методичний посібник. Луганськ: «Альма-матер», 2003. 198с.
10. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми трудових мігрантів: навч.-метод. посібник / за редакцією К.Б. Левченко, І.М. Трубанівої. І.І. Цушка. К.: ФОП «Чальцев», 2008. 384 с.
11. Сурмин Ю. П. Теория социальных технологий : учеб. пособие/Ю. П. Сурмин, Н. В. Туленков. К. : МАУП, 2004. 608 с.
12. Технологии социальной работы: учебник / под общ. ред. проф. Е.И.Холостовой. М., 2001. 400 с.
13. Технология социальной работы: Учеб. пособ. для студ. высш. учеб. завед. / Под ред. И.Г. Зайнишева. – М., 2000.
14. Технології соціально-педагогічної роботи: навч. посібник / за заг. ред. проф. А.Й.Капської. К., 2000. 372 с.
15. Харченко С. Я. Соціально-педагогічні технології : навч.-метод. посіб . Луганськ: Альма – матер, 2005. 552 с.
16. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 464 с.
17. Лютий В. П. Технологія соціальної роботи : конспект лекцій. К.: Академія праці та соціальних відносин ФПУ, 2003. 75 с.

Допоміжна:

1. Дубовская Л. Н. Социальная геронтология : учебно-методическое пособие по практическим занятиям и самостоятельной работе. 2012. 21 с.
2. Капська А. Й. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 232 с.

3. Козлов А.А., Иванова Т.Б. Практикум соціального работника. Ростов н/Д.:Феникс, 2001. 320с.
4. Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії соціального працівника з клієнтом / за ред. А. Й. Капської. К.:ДЦССМ, 2003. 87с.
5. Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи : навч. посіб. К. : МАУП, 2003. 168 с.
6. Звітні матеріали соціального дослідження «Діти трудових мігрантів: особливості соціальної поведінки» [Електр.ресурс] – Режим доступу http://caritas.ua.org/index.php?option=com_content&task=view&id=220&Itemid=23
7. Наказ міністра праці та соціальної політики «Про створення належних умов для обслуговування громадян на підприємствах, в установах та організаціях сфери управління Міністерства праці та соціальної політики України» №168 від 14.05.2005 р. // Соціальний захист. №5. С.40.
8. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи: Пер. с англ. К., 2000. 456с.
9. Роджерс К.Р. Консультирование психотерапия. Новейшие подходы в области практической работы. М.: ЭКСМО Пресс, 1999. 464с.
10. Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників / за заг. ред. А.Й.Капської, І.М.Пінчук, С.В. Толстоухової. К.: 2000. 260 с.
11. Тюття Л. Т. Соціальна робота : методика викладання : навч.-метод. посіб. К. : Університет «Україна», 2011. 340 с.
12. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді: Методичний посібник. / за ред. С.В.Толстоухова, О.О.Яременко, О.В.Вакулєнко та ін. К.:ДЦССМ, 2003. 88с.
13. Титов Д. С. Социальная геронтология : учебное пособие. Томск : Томский филиал Академии права и управления ФСИН России, 2006. 106 с.
14. Тюття Л. П. Соціальна робота (теорія і практика) : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. К. : ВМУРОЛ «Україна», 2004. 408 с.
15. Шакурова М. В. Методика и технология работы социального педагога : уч. пособие для студентов высш. пед. уч. заведений. М. : Изд.центр «Академия», 2002. 268 с.
16. Шептенко П. А. Методика и технология работы социального педагога : уч. пособие для студ. высш. пед. уч. заведений / под ред. В. А. Слостенина. М : Издат. Центр «Академия», 2001. 298 с.
17. Яцемирская Р. С. Социальная геронтология : [учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений] / Р. С. Яцемирская, И. Г. Беленькая. – М. : Гуманитарный центр ВЛАДОС, 2003. – 224 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.kvs.zp.ua>

<http://www.yur-info.org.ua>

<http://www.publiclibrary.ru/readers/programs>

<http://www.cit.lnpu.edu.ua/treningy-detail/index.htm>

<http://www.orthodox-fund.org/uk/pravoslavnomupedagogu>

<http://www.orthodox-fund.org/uk/pravoslavnomupedagogu>
<http://azps.ru/training/indexpr.html>
<http://arifis.ru/artic.php?block=article&action=view&id=6>
<http://pedsovet.org/forum/topic722.html>
<http://do.teleclinica.ru/184346/>
http://www.msrt.ru/main/people/service_b/service_b6
<http://ngo.org.ru/ngoss/get/id14919.htm>
http://pravorebenka.narod.ru/docs_zashita/6_4PermPatronazh.doc
http://ariadna.lg.ua/metod_rab_artterapiia_pesochnaja.shtml
<http://ngo.org.ru/ngoss/get/id14923.htm>
<http://psy-creation.pp.net.ua/publ/1-1-0-6>
<http://science.ncstu.ru/conf/past/2006/10region/theses/social>
<http://ngo.org.ru/ngoss/get/id14921.htm>
http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Pedagogics.pdf
<http://psy-creation.pp.net.ua/load/19-1-0-37>
http://lib.druzya.org/art-ter/kopytin/.view-kopytin_art1.txt.html
<http://webcommunity.ru/941.htm>
http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vchu/N122/N122p087-090.pdf
http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Sptp/2012_1/3.pdf
http://www.br.com.ua/referats/dysertacii_ta_autoreferaty/41594.htm